

Business Analytics

Buzzwords

Περιεχόμενα

- Στατιστική & Έλεγχος Υποθέσεων
- Μηχανική Μάθηση (Machine Learning)
  - Απλή Γραμμική Παλινδρόμηση, Πολλαπλή Παλινδρόμηση (Regression)
  - Λογιστική Παλινδρόμηση (Logistic Regression)
  - > K-Κοντινότεροι Γείτονες (k-nearest neighbors)
  - Νευρωνικά Δίκτυα (Neural Networks)
  - Βαθιά Μάθηση (Deep Learning)

Βάσεις δεδομένων και SQL (Structured Query Language)

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ

ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ ΜΕ ΤΙΣ ΟΠΟΙΕΣ ΚΑΤΑΝΟΟΥΜΕ ΤΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ

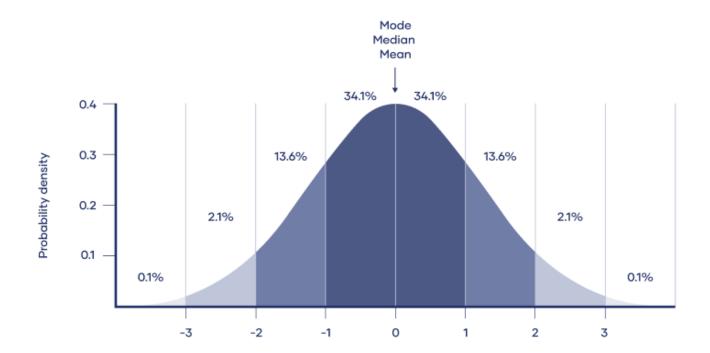

Κεντρικές Τάσεις

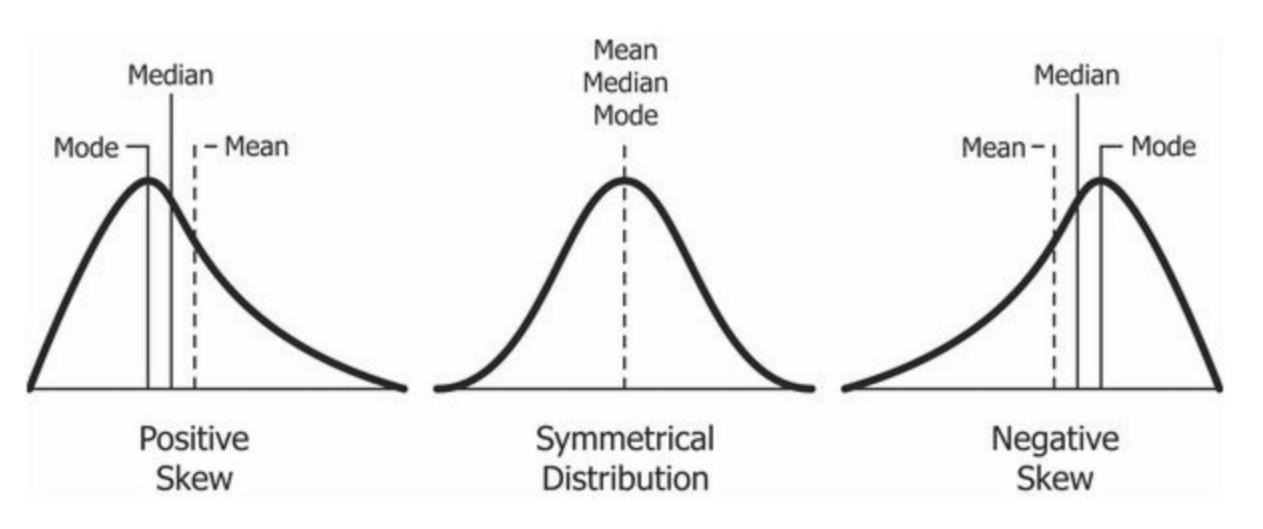
- •Συχνά χρειαζόμαστε μια έννοια που να εκφράζει το **κέντρο** των δεδομένων μας. Για αυτό πολλές φορές αναφερόμαστε **στον μέσο όρο** του δείγματος μας. Το άθροισμα δηλαδή δια το πλήθος.
- •Βέβαια πολλές φορές είναι ευαίσθητος στην ύπαρξη ακραίων σημείων, για αυτό κάποιες φορές μπορεί να μας δώσει λάθος συμπεράσματα.

Standard normal distribution

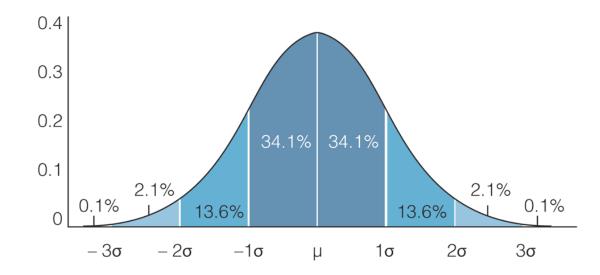
Ασυμμετρία

Διασπορά (1/2)

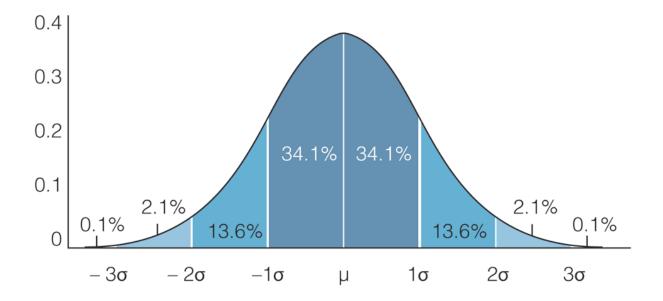
- Ο όρος διασπορά αναφέρεται στο πόσο
  διασκορπισμένα είναι τα δεδομένα μας. Τα δεδομένα
  κοντά μηδέν σημαίνουν καθόλου διασπορά ενώ
  μεγάλες τιμές δηλώνουν πως τα δεδομένα είναι
  διάσπαρτα.
- Το range είναι ένας τρόπος έκφρασης της διασποράς αφαιρώντας τον μικρότερο αριθμό από το μεγαλύτερο.
- Ένα άλλο πιο σύνθετο μέτρο διασποράς είναι η διακύμανση (var) που στην επόμενη διαφάνεια αποτυπώνουμε πως υπολογίζεται.

Distribution of Variance

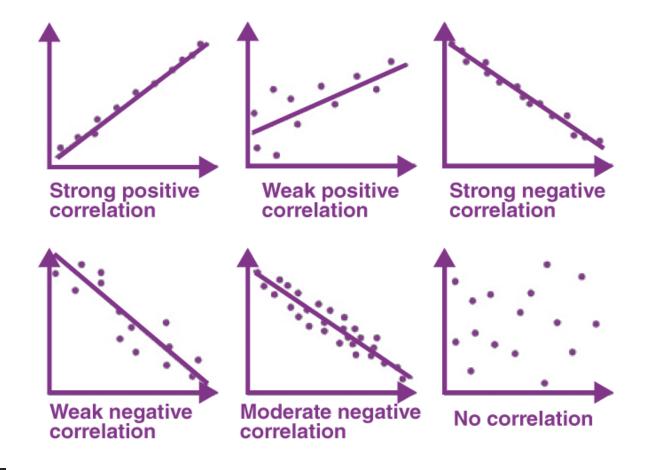
Διασπορά (2/2)

Distribution of Variance

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΙΡΑΙΩΣ UNIVERSITY OF PIRAEUS SUOXÉTION

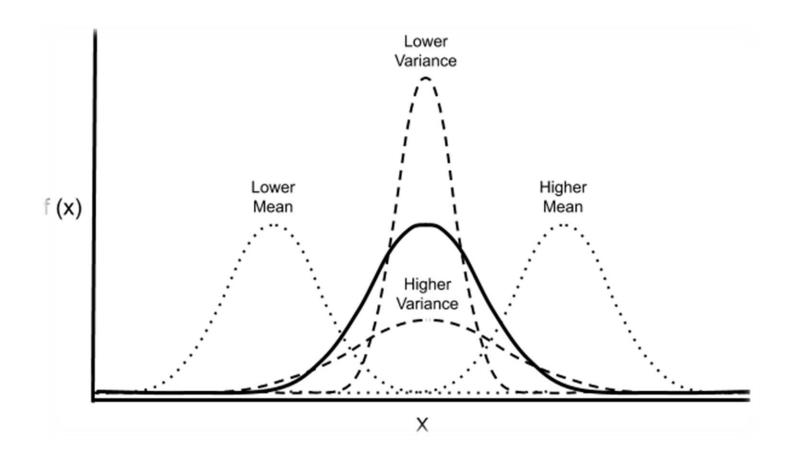
• Η συσχέτιση δεν έχει μονάδες και βρίσκεται μεταξύ του -1 και του 1.

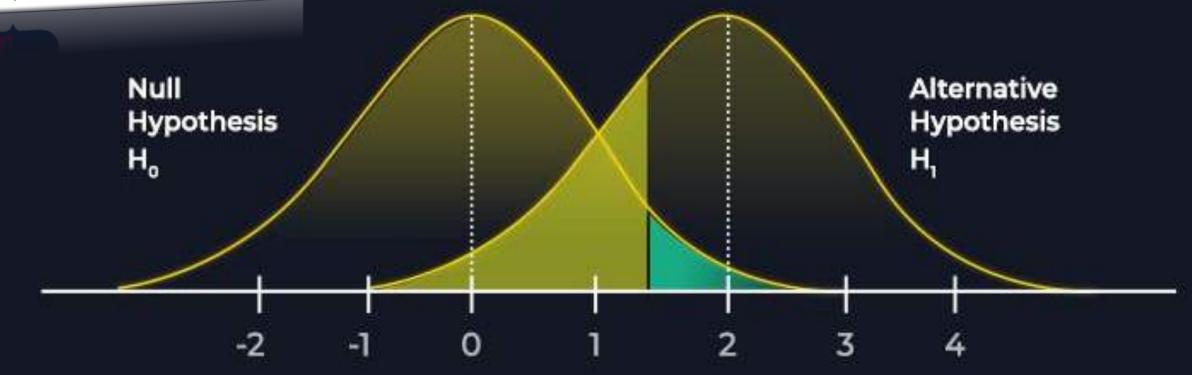
Κανονική Κατανομή

- Η κανονική κατανομή **εξαρτάται** από δύο παραμέτρους το **μ** (mean) και την τυπική απόκλιση (σ).
- •Όταν μ=0 και σ=1 η κατανομή λέγεται τυπική.
- Η κανονική κατανομή είναι συμμετρική ως προς τον μέσο όρο, δείχνοντας πως τα δεδομένα που βρίσκονται κοντά στο μέσο όρο εμφανίζονται πιο συχνά.

HYPOTHESIS TESTING

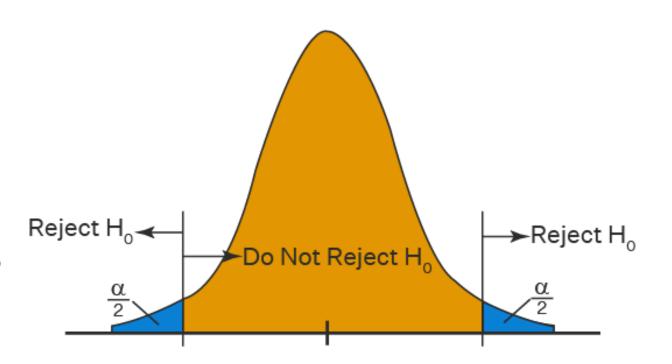

ΕΛΕΓΧΟΣ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΩΝΤΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΞΑΓΩΓΗ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΩΝ

Έλεγχος Υποθέσεων (1/2)

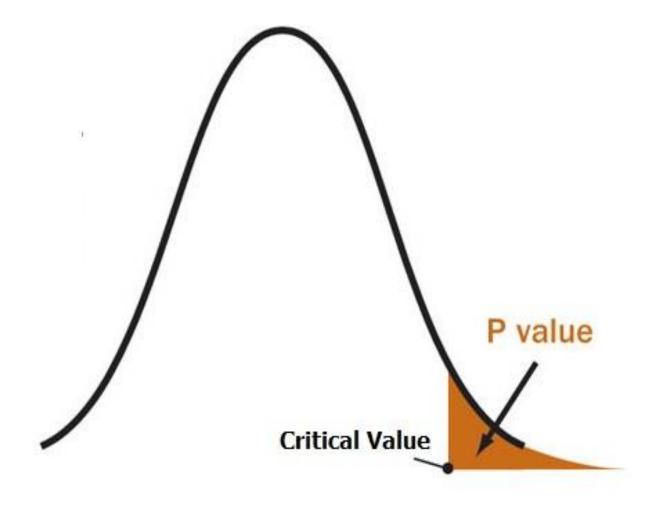
- Στο κλασσικό σενάριο έχουμε μια μηδενική υπόθεση την Ηο και μια εναλλακτική την Η1. Χρησιμοποιούμε την στατιστική για να αποφασίσουμε εάν απορρίπτουμε την Ηο ως λανθασμένη ή όχι. Για παράδειγμα μπορούμε να προσδιορίσουμε εάν ο μέσος όρος είναι πιθανό να είναι αληθής.
- Αν ο δειγματικός μέσος είναι κοντά στον δηλωμένο μέσο του πληθυσμού, η μηδενική υπόθεση δεν απορρίπτεται.
- Αν ο δειγματικός μέσος **είναι μακριά** από τον δηλωμένο μέσο του πληθυσμού, **η μηδενική υπόθεση** απορρίπτεται.

Έλεγχος Υποθέσεων (2/2)

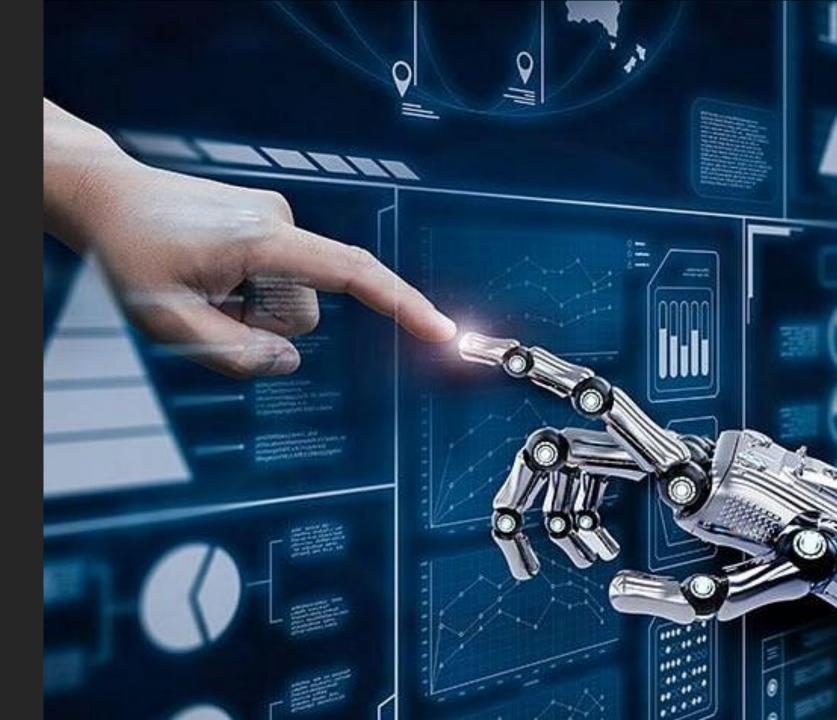
- Ένας εναλλακτικός τρόπος για να δεχτούμε ή να απορρίψουμε υποθέσεις είναι η τιμές p. Αντί δηλαδή να επιλέγουμε όρια βασισμένοι σε κάποια «βάση» πιθανοτήτων, υπολογίζουμε την πιθανότητα, υποθέτοντας πως η Ho είναι αληθής.
- Έστω δείκτης σπουδαιότητας α=5%, εάν p-value > α τότε δεν απορρίπτουμε την μηδενική υπόθεση.
- Όσο μικρότερη είναι η τιμή p, τόσο ισχυρότερη είναι η απόδειξη ότι πρέπει να απορρίψουμε την μηδενική υπόθεση.

MHXANIKH ΜΑΘΗΣΗ

ΧΡΉΣΗ ΠΡΟΥΠΑΡΧΟΝΤΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΝΕΩΝ ΜΟΝΤΕΛΩΝ ΠΡΟΒΛΕΨΗΣ

Μηχανική Μάθηση (1/3)

•Η μηχανική μάθηση διερευνά τη μελέτη και την κατασκευή αλγορίθμων που μπορούν να μαθαίνουν από τα δεδομένα και να κάνουν προβλέψεις σχετικά με αυτά. Τέτοιοι αλγόριθμοι λειτουργούν κατασκευάζοντας μοντέλα από πειραματικά δεδομένα, προκειμένου να κάνουν προβλέψεις βασιζόμενες στα δεδομένα ή να εξάγουν αποφάσεις που εκφράζονται ως το αποτέλεσμα

Μηχανική Μάθηση (2/3)

• Υπερπροσαρμογή

Δημιουργία ενός μοντέλου που αποδίδει καλά στα δεδομένα μας έχοντας μέτρια απόδοση σε οποιαδήποτε νέα.

• Υποπροσαρμογή

Δημιουργία ενός μοντέλου που δεν αποδίδει καλά, με αποτέλεσμα να μην έχει νόημα η ανάλυση του.

• Κάποιες φορές πολύπλοκα μοντέλα οδηγούν σε υπερπροσαρμογή, επομένως ο απλούστερος τρόπος για να μην είναι το μοντέλο μας πολύπλοκο είναι να διαχωρίσουμε τα δεδομένα μας.

Μηχανική Μάθηση (3/3)

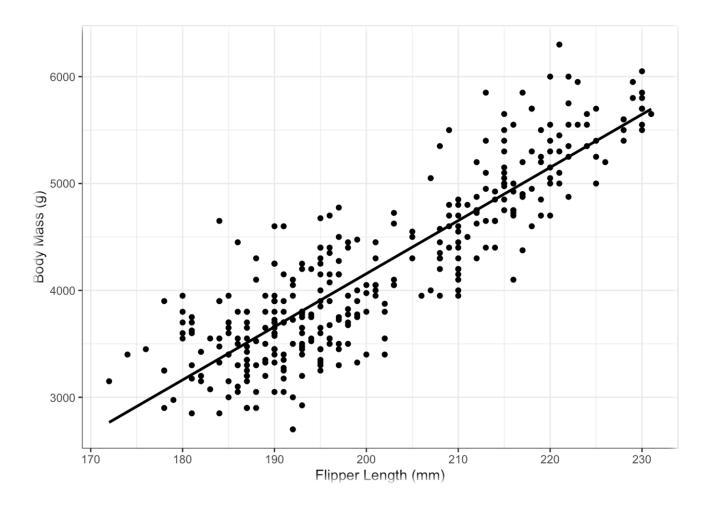
- Ένας άλλος τρόπος για την αντιμετώπιση της υπερπροσαρμογής είναι ο συμβιβασμός της Μεροληψίας και της διακύμανσης.
- Υψηλή μεροληψία και χαμηλή διακύμανση αντιστοιχούν σε υποπροσαρμογή.
- Χαμηλή μεροληψία και υψηλή διακύμανση αντιστοιχούν σε υπερπροσαρμογή.
- Η υψηλή μεροληψία αντιμετωπίζεται προσθέτοντας περισσότερα χαρακτηριστικά.
- Η υψηλή διακύμανση αντιμετωπίζεται αφαιρώντας χαρακτηριστικά.

Όσο περισσότερα δείγματα έχουμε τόσο δυσκολότερο είναι να έχουμε υπερπροσαρμογή, χωρίς αυτό να σημαίνει απαραίτητα πως θα βοηθήσουν στην μεροληψία του δείγματος.

ΑΠΛΗ ΓΡΑΜΜΙΚΗ ΠΑΛΙΝΔΡΟΜΗΣΗ

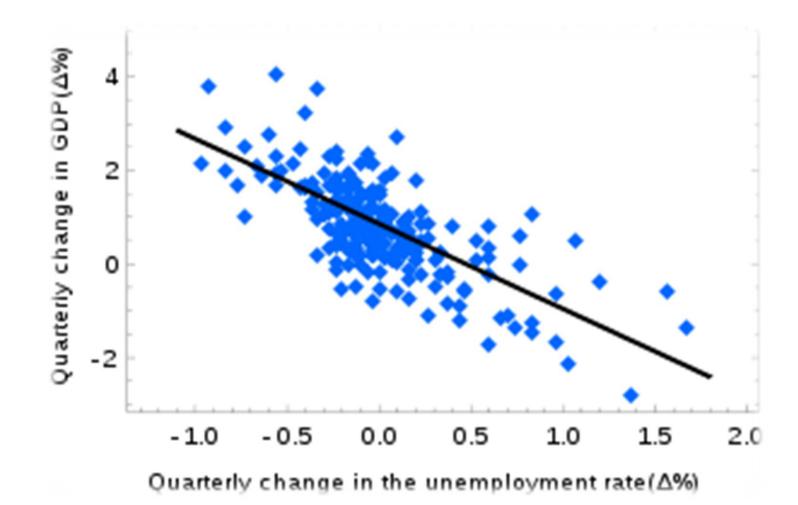
Y = A + BX + E

Απλή Γραμμική Παλινδρόμηση(1/2)

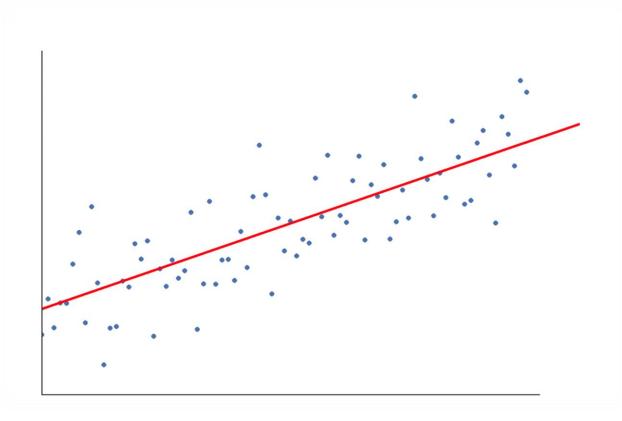
- Στην παραπάνω εξίσωση ο όρος Ε είναι ο όρος
  σφάλματος. Για κάθε ζεύγος Α και Β χρειάζεται να υπολογίσουμε το σφάλμα. Βέβαια αυτό που θα θέλαμε να γνωρίζαμε είναι το συνολικό σφάλμα σε ολόκληρο το σύνολο δεδομένων.
- Στην ουσία η απλή γραμμική παλινδρόμηση είναι η μοντελοποίηση μιας εξαρτημένης μεταβλητής και μιας ανεξάρτητης μεταβλητής.
- Στο παράδειγμα της πολλαπλής παλινδρόμησης
   όμως έχουμε ένα μεγαλύτερο πλήθος ανεξάρτητων μεταβλητών.

Απλή Γραμμική Παλινδρόμηση (2/2)

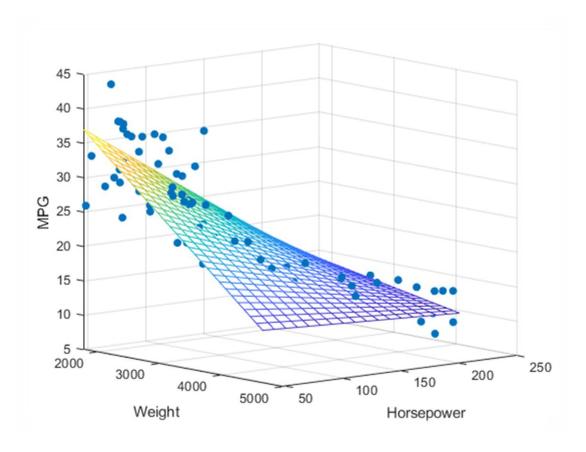
- Η Μέθοδος Ελαχίστων Τετραγώνων μας δίνει τη δυνατότητα να επιλέξουμε συγκεκριμένες τιμές για Α και Β ελαχιστοποιώντας το σφάλμα.
- Βέβαια δεν αρκεί μόνο αυτό για να βεβαιωθούμε πως έχουμε επιλέξει το σωστό για το μοντέλο μας.
- Ο συντελεστής R sqrt είναι ένας συντελεστής που μετρά το ποσοστό της συνολικής απόκλισης της εξαρτημένης μεταβλητής.

ΠΟΛΛΑΠΛΗ ΠΑΛΙΝΔΡΟΜΗΣΗ

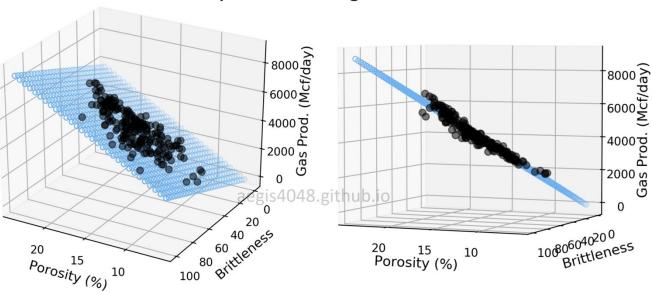
$$Y = A + B_1X_1 + B_2X_2 + B_3X_3 + E$$

Πολλαπλή Παλινδρόμηση(1/2)

- Ένα γραμμικό μοντέλο με περισσότερες ανεξάρτητες μεταβλητές. Όπως κάναμε και στο απλό γραμμικό μοντέλο θα επιλέξουμε "beta" ώστε να ελαχιστοποιήσουμε το άθροισμα των τετραγωνικών σφαλμάτων με την διαφορά πως σε αυτήν την περίπτωση το beta θα δέχεται ένα διάνυσμα αυθαίρετου μήκους.
- Γενικά η προσθήκη νέων μεταβλητών σε μια παλινδρόμηση θα αυξάνουν συνεχώς το R sqrt. Για αυτό το λόγο θα χρειαστεί να εξετάζουμε και τα τυπικά σφάλματα.

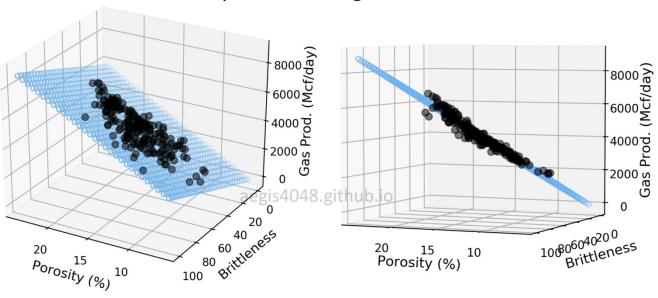
3D multiple linear regression model

Πολλαπλή Παλινδρόμηση(2/2)

- •Όσο περισσότερες μεταβλητές χρησιμοποιούμε τόσο πιο πιθανό είναι να «υπερπροσαρμόσουμε» το μοντέλο μας.
- Δεύτερον όσο περισσότερους μη μηδενικούς συντελεστές έχουμε στο μοντέλο μας τόσο πιο δύσκολο είναι να βγάλουμε νόημα μέσα από αυτούς.

3D multiple linear regression model

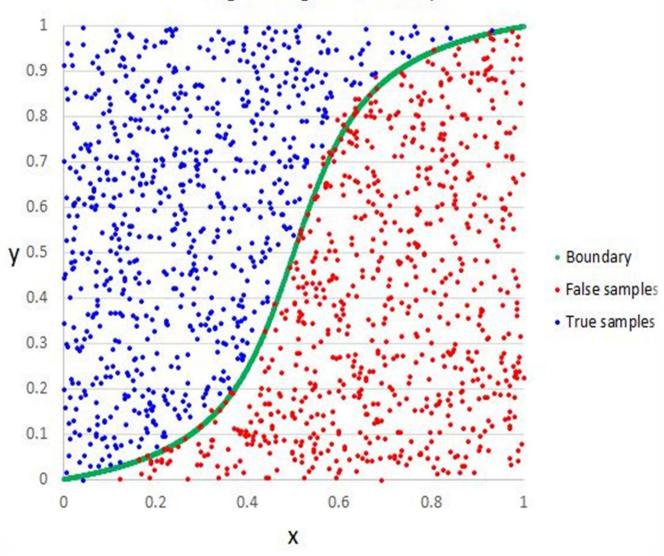

ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΠΑΛΙΝΔΡΟΜΗΣΗ

LOGISTIC REGRESSION

Logistic Regression Example

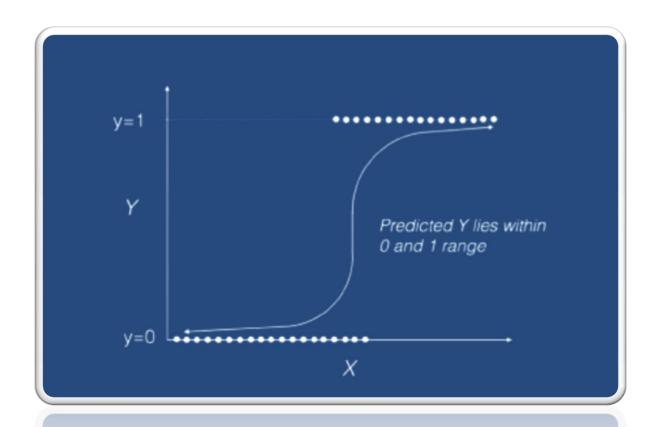

Λογιστική Παλινδρόμηση(1/2)

- •Η λογιστική παλινδρόμηση είναι μια S-shaped συνάρτηση. Όσο η είσοδος της παίρνει υψηλότερες θετικές τιμές τόσο πιο πολύ πλησιάζει στο 1.
- •Η συνάρτηση είναι της μορφής:

 $Yi = f(Xi\beta) + εi$, όπου f λογιστική συνάρτηση.

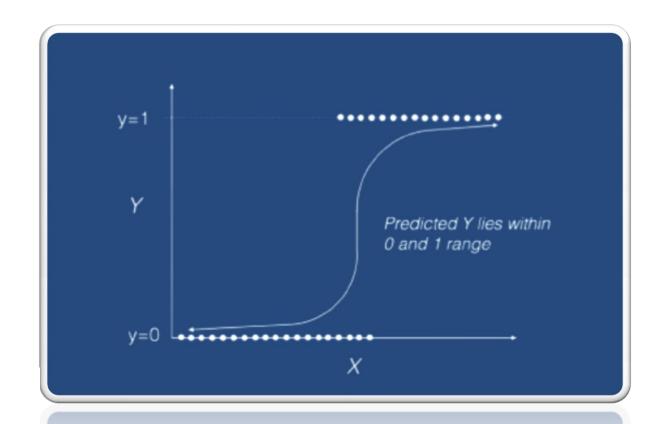

Λογιστική Παλινδρόμηση(2/2)

Μια βασική διαφορά είναι πως σε αντίθεση με την απλή γραμμική παλινδρόμηση που χρησιμοποιεί την ελαχιστοποίηση τετραγώνων, η λογιστική παλινδρόμηση εφαρμόζει την τεχνική της μέγιστης πιθανοφάνειας.

Αν
$$X_1,\ldots,X_n$$
 ανεξάρτητες, τότε $L(\underline{\vartheta}|\underline{x})=\prod\limits_{i=1}^n f(x_i;\underline{\vartheta}).$

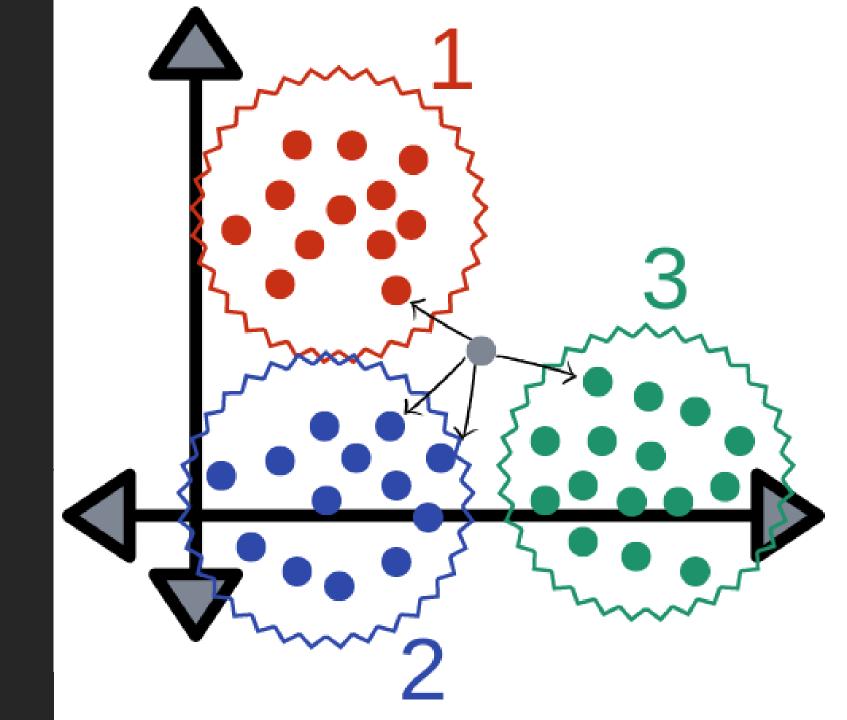
Ερμηνεία: Για δεδομένο δείγμα παρατηρήσεων $\underline{x}$, η συνάρτηση πιθανοφάνειας $L(\underline{\vartheta}|\underline{x})$ εκφράζει το πόσο πιθανό είναι να έχουμε παρατηρήσει τα δεδομένα $\underline{x}$ που παρατηρήσαμε για τις διάφορες τιμές της άγνωστης παραμέτρου $\underline{\vartheta}$.

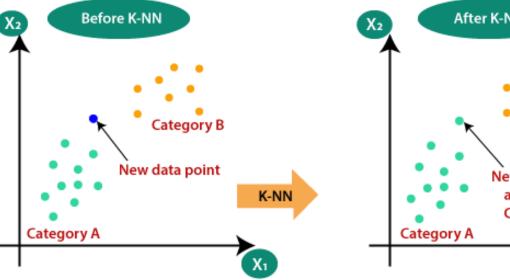
Κ-ΠΛΗΣΙΕΣΤΕΡΟΙ ΓΕΙΤΟΝΕΣ

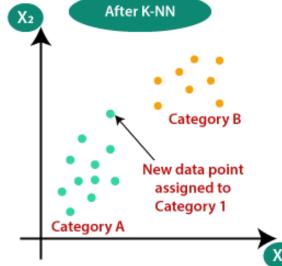
K-NEAREST NEIGHBORS (KNN)

k-nearest neighbors (KNN)

- Λειτουργεί βρίσκοντας αποστάσεις μεταξύ ενός ερωτήματος μέσω όλων των παραδειγμάτων στα δεδομένα, επιλέγοντας αριθμούς Κ πιο κοντά στο ερώτημα. Έπειτα τα συλλέγει σε μία λίστα βρίσκοντας την πιο συχνή παρατήρηση ή υπολογίζοντας τον μέσο όρο.
- Ένας σύνηθες και εύκολος **τρόπος** είναι να λάβουμε υπόψη το άθροισμα των τετραγωνικών σφαλμάτων κάθε σημείου σαν συνάρτηση του Κ.
- Βέβαια το μοντέλο αυτό συναντά προβλήματα σε υψηλότερες διαστάσεις. Καθώς το πλήθος των διαστάσεων αυξάνεται, αυξάνεται και η μέση απόσταση τους.

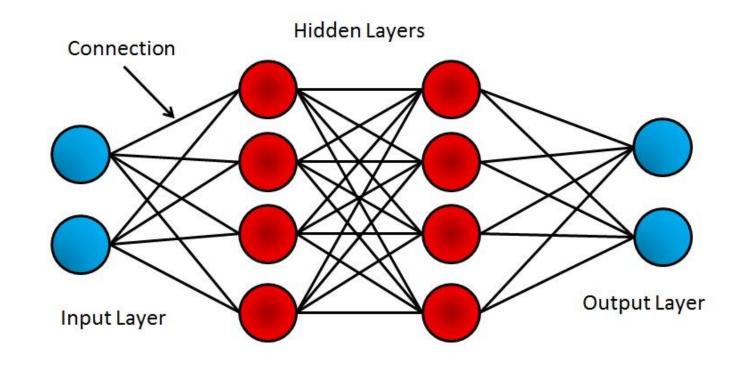

NEYPΩNIKA ΔIKTYA

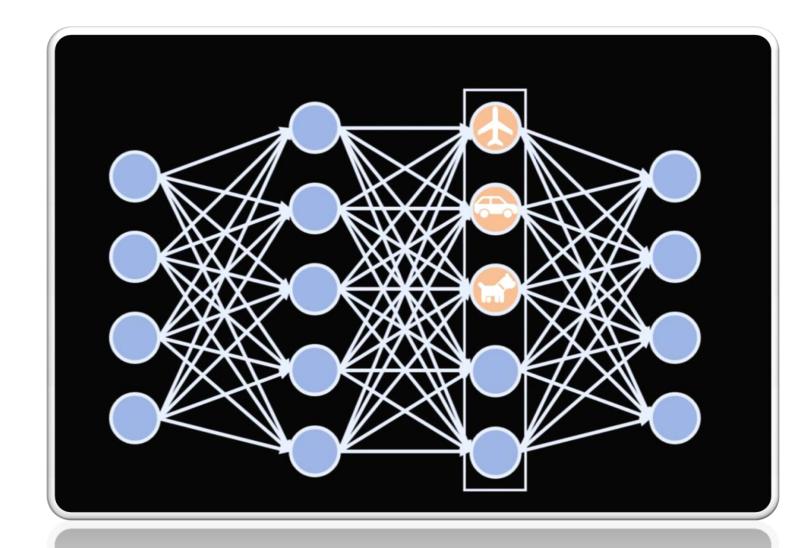
ΕΞΕΤΑΖΟΝΤΑΣ ΤΙΣ ΕΞΟΔΟΥΣ ΤΩΝ ΑΛΛΩΝ ΝΕΥΡΩΝΩΝ ΠΟΥ ΤΟΝ ΤΡΟΦΟΔΟΤΟΥΝ

Νευρωνικά Δίκτυα

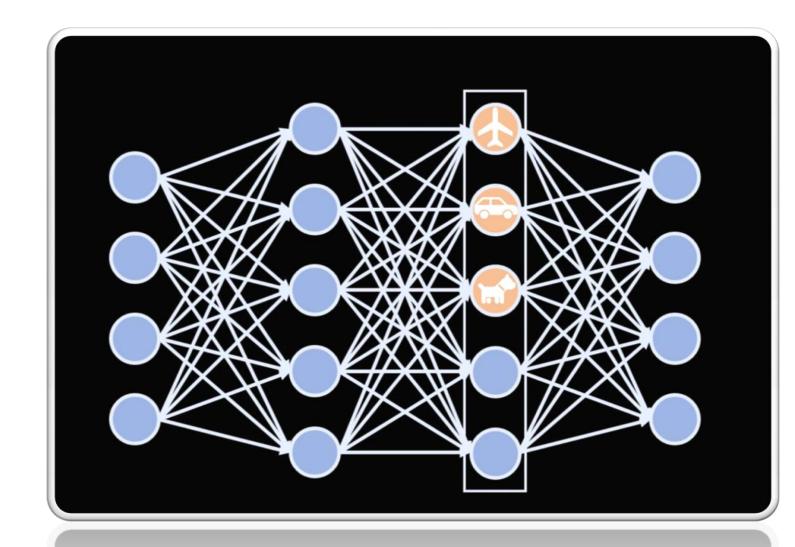
- Τα νευρωνικά δίκτυα αποτελούνται από κόμβους που συνδέονται με άλλους κόμβους.
- Κάθε σύνδεση μεταξύ των κόμβων
   αποτελείτε από αριθμούς που εκφράζουν την
   κλήση μιας ευθείας η οποία εκφράζει μια
   απλή παλινδρόμηση πάνω στα δεδομένα μας.
- Οι κόμβοι που βρίσκονται ανάμεσα στους κόμβους εισόδου και εξόδου ονομάζονται
   Hidden layers. Και είναι ιδιαίτερα βασικά διότι στην αρχή κατασκευής ενός νευρωνικού δικτύου είναι απαραίτητος ο καθορισμός της ποσότητας των Hidden layers.

Νευρωνικά Δίκτυα

- Η συνάρτηση που χρησιμοποιείται για τα σύνθετα νευρωνικά δίκτυα είναι μια sigmoid function. Είναι υπεύθυνη για να δέχεται εντολές εισόδου ορίζοντας την έξοδο του κάθε κόμβου.
- Η κατασκευή ενός νευρωνικού δικτύου πραγματοποιείται μέσα από δεδομένα «εκπαίδευσης».
   Η τυπική προσέγγιση είναι ένας αλγόριθμος που ονομάζεται Backpropagation.
- Η τεχνική Backpropagation επιτρέπει στο δίκτυο να αναγνωρίζει ποιοι κόμβοι έχουν την μεγαλύτερη επιρροή στην έξοδο, επιτρέποντας να ενισχύσουμε η να αποδυναμώσουμε τα connections μεταξύ των κόμβων με σκοπό να καταλήξουμε στο επιθυμητό αποτέλεσμα.

ΤΑ ΒΑΘΥΤΕΡΑ ΝΕΥΡΩΝΙΚΑ ΔΙΚΤΥΑ

Βαθιά Μάθηση(1/2)

Η Βαθιά Μάθηση (Deep Learning) είναι μία τεχνική μηχανικής μάθησης (υπάρχουν πολλές τεχνικές που απαρτίζουν την μηχανική μάθηση) στην οποία αρκετά «επίπεδα» απλών μονάδων επεξεργασίας συνδέονται σε ένα δίκτυο, το ένα πίσω από το άλλο, με αποτέλεσμα η είσοδος στο σύστημα να διέρχεται διαδοχικά μέσα από κάθε ένα από αυτά.

Η συγκεκριμένη αρχιτεκτονική επινοήθηκε με πρότυπο την επεξεργασία των οπτικών πληροφοριών στον εγκέφαλο, δηλ. των πληροφοριών που εισέρχονται μέσω των ματιών και συλλαμβάνονται από τον αμφιβληστροειδή χιτώνα, προχωρούν μέσα στο οπτικό νεύρο και φτάνουν στον εγκέφαλο.

Αυτό το βάθος επιτρέπει στο δίκτυο να μαθαίνει πιο σύνθετες δομές

Βαθιά Μάθηση(2/2)

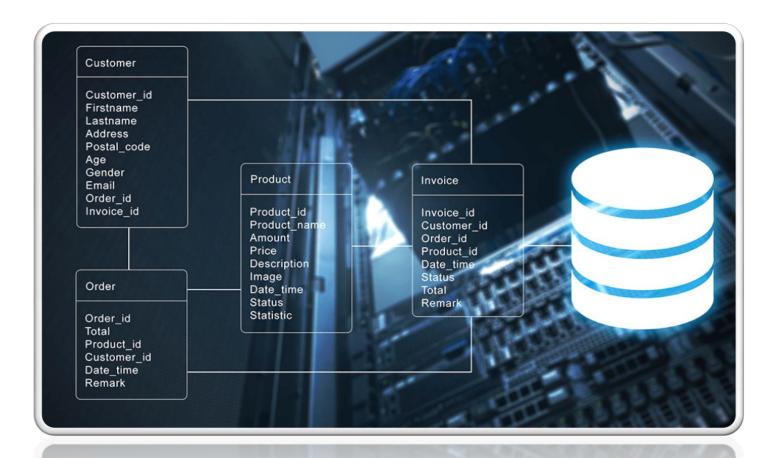
- Όπως τα περισσότερα μοντέλα μηχανικής μάθησης, τα νευρωνικά δίκτυα είναι επιρρεπή στην υπερπροσαρμογή.
- Η βελτίωση τους πραγματοποιείται μέσω της «Κανονικοποίησης».
- Ένας σύνηθες τρόπος κανονικοποίησης είναι **μέθοδος dropout.** Κατά την εκπαίδευση **κάθε νευρώνας απενεργοποιείται με τυχαίο τρόπο με κάποια συγκεκριμένη πιθανότητα**.
- Έτσι μαθαίνει ο κάθε νευρώνας να μην εξαρτάται από οποιονδήποτε μεμονωμένο νευρώνα γεγονός που «αντιμετωπίζει» την υπερπροσαρμογή.

Bάσεις Δεδομένων και SQL - Structured Query Language

ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΣΧΕΔΙΑΣΜΕΝΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΖΗΤΗΣΗ ΤΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

duct_id stomer_id e_time mark

Βάσεις Δεδομένων και SQL (1/4)

• Ο κύριος όγκος των βάσεων δεδομένων είναι relational (σχεσιακές), όπως η PostgreSQL, MySQL και ο SQL server, οι οποίες αποθηκεύουν τα δεδομένα σε πίνακες.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

UNIVERSITY OF PIRAEUS

Βάσεις Δεδομένων και SQL (2/4)

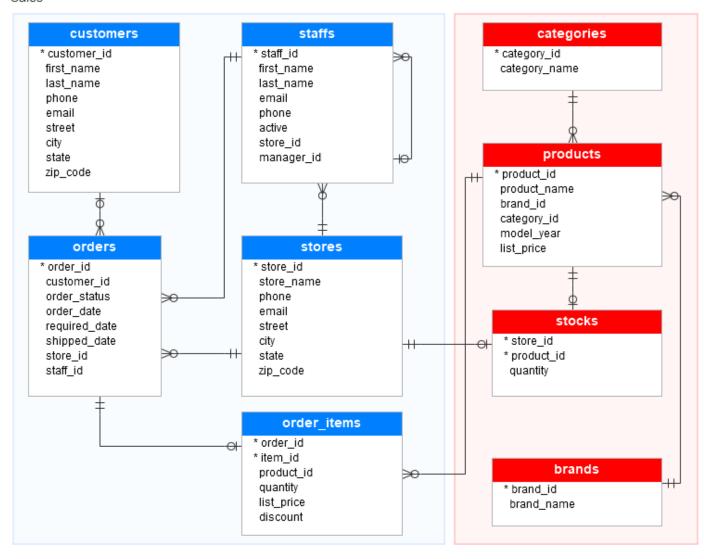
Employee table

Empno (PK)	Ename	Job	Deptno (FK)
101	Α	Salesman	10
102	В	Manager	10
103	С	Manager	20

Department table

Deptno (PK)	dname	loc
10	Sales	Chicago
20	Sales	Chicago
30	Finance	New York

Sales Production

Βάσεις Δεδομένων και SQL (3/4)

Basic SQL query structure

SELECT Attributes

FROM relations

WHERE condition

For example:

SELECT sid, sname

FROM students

WHERE sid=1122

Βάσεις Δεδομένων και SQL (4/4)

```
-- get employees who joined company in 2000
SELECT clause SELECT first_name
 FROM clause FROM employees
WHERE clause YEAR(hire_date) = 2000
```